

Norsk melkeråvare

Kundemøte 17. juni 2025

Agenda

- Påminning om konkurranseregelverk
- Vilkår for kjøp av melk - drøfting
- Tilførselsstrategi - Gjennomgang av NMR tilførselsstrategi
- Rapportering av enterisk metan – refleksjoner rundt bruk av metanhemmere
- Håndtering av beredskapssituasjoner ved akutte hendelser på tilførselssiden innspillsrunde
- Eventuelt

Norsk melkeråvare

Vilkår for kjøp av rå melk fra Norsk melkeråvare

Utkast

«Like vilkår»

Forskrift om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer

§ 4. *Forsyningsplikt*

Markedsregulators forsyningsplikt skal gi uavhengige aktører tilgang til råvarer på like vilkår.

Krav om like vilkår krever åpenhet om hvilke vilkår som gjelder

Utgangspunkt

§ 4. Forsyningsplikt

Markedsregulators forsyningsplikt skal gi uavhengige aktører tilgang til råvarer på like vilkår.

Markedsregulator skal inngå skriftlige avtaler med uavhengige aktører som benytter seg av forsyningsplikten. Avtalen skal beskrive hvilke salgsbetingelser som knytter seg til leveransen. Det skal settes som vilkår i avtalen at uavhengige aktører som benytter seg av forsyningsplikten samtykker til de betingelser som følger av denne forskriften § 4 til § 4-4.

0 Endret ved forskrifter [19 feb 2013 nr. 227](#) (i kraft 1 mars 2013), [22 juni 2020 nr. 1396](#) (i kraft 1 juli 2020), [10 feb 2021 nr. 438](#)

I dag: avtale med alle småskalaaktører, men ikke alle aktører som omfattes av forsyningsplikten

Publisering av betingelsene for tydeliggjøring av hva som gjelder

Betingelsene skal gjelde alt kjøp med mindre noe annet er avtalt skriftlig

Innhold

1. Innledning
2. Produkter som omfattes
3. Markedsordningen for melk
4. Krav til leveringsforhold og bestillingsrutiner
5. Priser og betalingsbetingelser
6. Tilbaketrekking og tilbakekalling
7. Force Majeure
8. Lovvalg og tvisteløsning

2. Produkter - krav til melken

Rå melk, ku og geit, spesialkvaliteter

Krav til melken – formelle krav

- krav til produsent og den som henter inn/samler melken i Animaliehygieneforskriften
- krav til melk i noteringspunktet (meieri) - Kravspesifikasjonen for rå melk
- krav til bruken stiftelsen Norsk Mats merkeordninger - KSL – herunder Nyt Norge
- Krav til økologisk melk – Økologiforskriften, Debio

Ekstra kostnader med fremskaffing av melk med spesialkvaliteter forutsettes dekket av kunde. Kostnadene framgår av inngåtte avtaler eller kunngjorte prisvilkår.

2. Produkter – Leveringskontroll, måling og dokumentasjon på melkeekvalitet

Henting på gård

- Temperatur, lukt, utseende + melkeprøve

Levering til aktørene i markedsordningen

- Antibiotika, lukt, smak, utseende, bacto count
- Krav til egnede fasiliteter på meieri

Levering til mindre kunder

- Prøve av leveransen som kontrolleres ved bilens endelige stopp

Fastsettelse av liter levert

- Utstyr godkjent av justervesenet – innmålingsutstyr eller tankbildata

2. Produkter – kundens ansvar

- Råvaren - ved innpumping etter godkjent leveringskontroll
- Kostnad til kontroll og kvalitetsdokumentasjon
- Korrekt oppbevaring av testutstyr, kalibrert utstyr, innenfor holdbarhetsdato
 - Sjåfør melder ev feil til anlegget/kunden
 - Feil på utstyr kan hindre levering av melk
- Avvik på kvalitet og volum oppdaget hos kunden meddeles NMR senest kl 10 dagen etter. Synlige avvik dokumenteres med bilder
- NMR lærer opp sjåførere og gjennomfører leveringskontrollen.

3. Markedsordningen for melk – gjelder leveranser til aktører i markedsordningen

- Rammene for forsyningsplikt
 - Prisutjevningsforskriften
 - Markedsreguleringsforskriften

Uavhengige aktører skal samtykke til betingelsene som følger av markedsreguleringsforskriften

- Rammene
- Krav til prognoser
- Krav til ukesbestilling og rullerende prognoser
- Forsyningsprisen
- Krav til leveringsforhold
- Plikter for meieriselskap som benytter seg av forsyningsprisen

Ved å bestille melk forutsetter NMR samtykke

Gjelder også relevant regelverk for spesialkvaliteter

Nærmere

- Forsyningsplikten
 - Kunder skal bestrebe seg på en jevn bestilling av melk gjennom uka
 - NMR leverer i hovedsak melk til bestilt dag
 - kan avvike
 - Ved ujevn bestilling gjennom uka, kan NMR fordele ukesbestillingene over hele uka
 - Dette vil gjøres likt for alle kunder/anlegg med samme type melkeanvendelse.
- Leveranser
 - Volum tilpasset hele vogntog
 - NMR kan fakturere merkostnadene ved avvik
- Plikter for aktører som benytter seg av forsyningsplikten
 - 80-prosent-regelen
 - Vedlikeholdsstans
 - NMR kan fakturere merkostnadene ved avvik
- Prioritering ved knapphet på melk
 - Som markedsreguleringsforskriften tilsier.

4. Krav til leveringsforhold og bestillingsrutiner – HMS forebygge personskader i tankbilhall

- Farer skal merkes
- Slinger og annet utstyr skal plasseres så man unngår snubling og behov for stiger
- Utstyr skal kvalitetssikres jevnlig
- Meieriets slanger skal byttes ut minst årlig, oftere ved behov
- Underlaget skal holdes fritt for is og søl som gir risiko for skli- og fallskader
- Veien inn til tankbilhallen skal være snøfri, eventuelt brøytet og strødd
- Nøddusj, øyeskyllevæske, førstehjelpsutstyr og brannsløkkingsapparat skal være lett tilgjengelig
- Tankbilsjåførene skal ha tilgang til pauserom, toaletter og dusj (dame/herre).

4. Krav til leveringsforhold og bestillingsrutiner – effektivitet og hygiene

Leveranse skal kunne skje fra vogntog inntil 24 meter og 60 tonn totalvekt uten unødig tidsbruk

Leveringsforhold må være tilpasset volum

- Samarbeid kunde/NMR om å legge til rette for effektive leveranser
- Krav til silo, pumpekapasitet og tankbilhall - utvendig vask og innvendig tankvask og desinfeksjon.

Dekkes av kunde

- Ekstrakostnader pga leveranseforhold, som begrenset mottaks- og vaskekapasitet
- Ekstrakostnader på grunn av leveranse fra mindre kjøretøy

For leveranser til kunder som er aktører i markedsordningen for melk, gjennomføres det en årlig gjennomgang av HMS, effektivitet og hygiene.

Fram mot 2027 vil NMR vurdere kostnadsforskjeller som følge av størrelse på tankbilhall. Vil bli gjort i dialog med alle kunder.

4. Krav til prognoser og bestillingsrutiner

- Prognoser
 - Uoppfordret ved de tidspunkter som framgår av markedsreguleringsforskriften
 - Når det er vesentlige endringer i bestillingene i forhold til prognosene
 - Når markedsregulator ber om det.
- Bestillingsrutiner
 - KI 15 (12) onsdag uken før, bekreftes torsdag
 - Spesifisert per ukedag
 - På månedsbasis samsvare med siste oppdaterte årsprognose.
- Kundene plikter å ta imot den melken de har bestilt. Ved endringer kan NMR fakturere merkostnader.

4. Håndtering av melk med avvikende kvalitet

- For kunder med egen kvalitetskontroll tar NMR ansvaret for deponering og bortkjøring av avviksmelk, samt sporingsdokumentasjon for håndtering av avviksmelken.
- Kunder uten egen kvalitetskontroll har for egen kostnad ansvar for å deponere avviksmelk.
- NMR har ikke ansvar for indirekte tap
- For melk som avviker fra kravspesifikasjonen for rå melk, kan NMR gi prisavslag.
- NMR har ikke noe ansvar for konsekvenser som følger av eventuelt videresalg av upasteurisert melk.

5 Priser og betalingsbetingelser

- Noteringspris fastsettes i tråd med Forskrift om volummodell melk.
- Endringer i prisløype varsles 14 dager på forhånd.
- For spesialkvaliteter og spesielle varestrømmer kommer et pristillegg.
- Det kan påløpe ekstra kostnader for transport og stopp.
 - Overføringstransport: For aktører i prisutjevningsordningen framgår dette av markedsreguleringsforskriften § 4-3-6. NMR beregner en sats per mottakende meieri for transport fra basismeieri til mottakende meieri.
 - For andre kunder framgår kostnad ved ekstra transport og stopp i vedlegg til avtale.
- Betalingsfrist er 13 dager fra fakturadato.
- Ved forsinket betaling påløper rente i henhold til den til enhver tid gjeldende Lov om renter ved forsinket betaling.

6 Tilbaketrekking og tilbakekalling

- Tilbakekalling og tilbaketrekking av produkter med melk fra NMR
- Skriftlig info snarest
- Håndtering og offentlig kommunikasjon i samarbeid mellom kunden og NMR
 - NMR er ansvarlig for sporingsdokumentasjon fra levering, via transport og tilbake til produsent.
 - Kunden er ansvarlig for sporingsdokumentasjon fra levering av råstoff til produkt og kundens kunder.

7 Force Majeure

Ingen av Partene er forpliktet til å oppfylle avtalen eller plikt pådratt i henhold til denne når oppfyllelsen hindres av force majeure.

Force majeure: Hendelser utenfor partenes kontroll og som partene ikke med rimelige midler kan unngå eller omgå.

- Begge parter skal uten ugrunnet opphold varsle den annen part om produksjonsstans, årsak, antatt varighet og mulige tiltak.

8. Lovvalg og tvisteløsning

Avtalen reguleres av norsk rett. Tvister mellom Partene skal søkes løst gjennom forhandlinger. Dersom Partene ikke kommer til enighet, skal tvisten løses ved de alminnelige domstoler med Oslo tingrett som vernetting.

9. Ikrafttredelse

- Vilkårene gjelder fra ... og inntil de blir endret. Eventuelle endringer varsles på NMR sine nettsider.

Utkast 10.06.25

Meik 2035

Strategiplan for Norsk Melkeråvare 2025 - 2035

Rapportering av enterisk metan - refleksjoner rundt bruk av metanhemmere

Enterisk metan – største enkeltkilde til klimagassutslipp

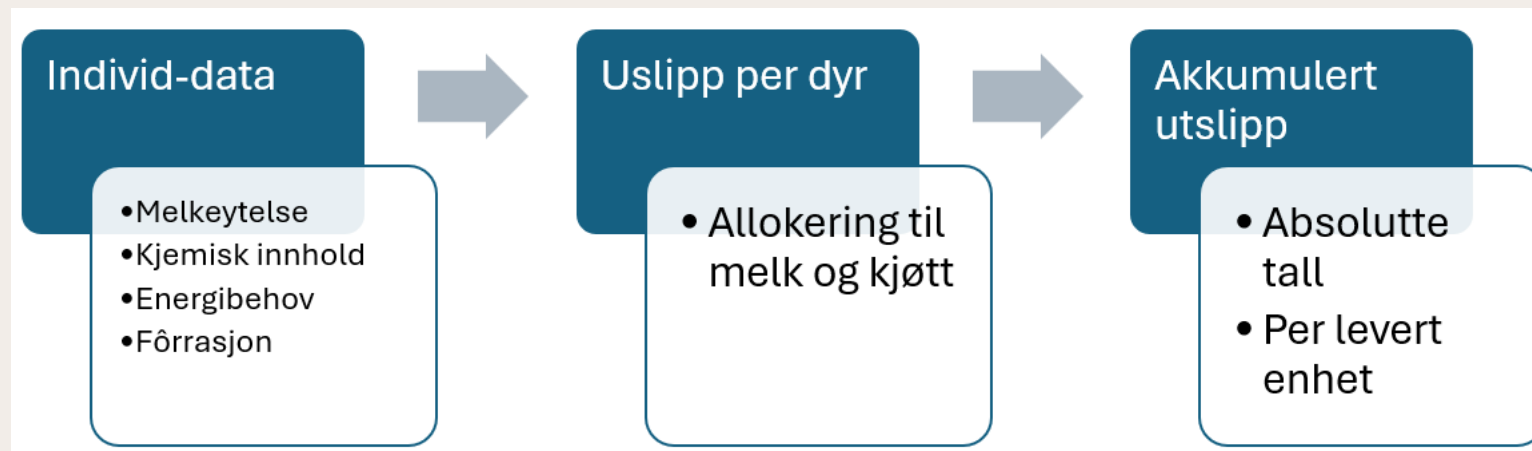
- Felles behov i bransjen for å styrke dokumentasjon av klimagassutslipp
- Hvorfor? Motivere, synliggjøre effekten av ulike tiltak, bruke i verdikjeden.

Noen viktige punkter

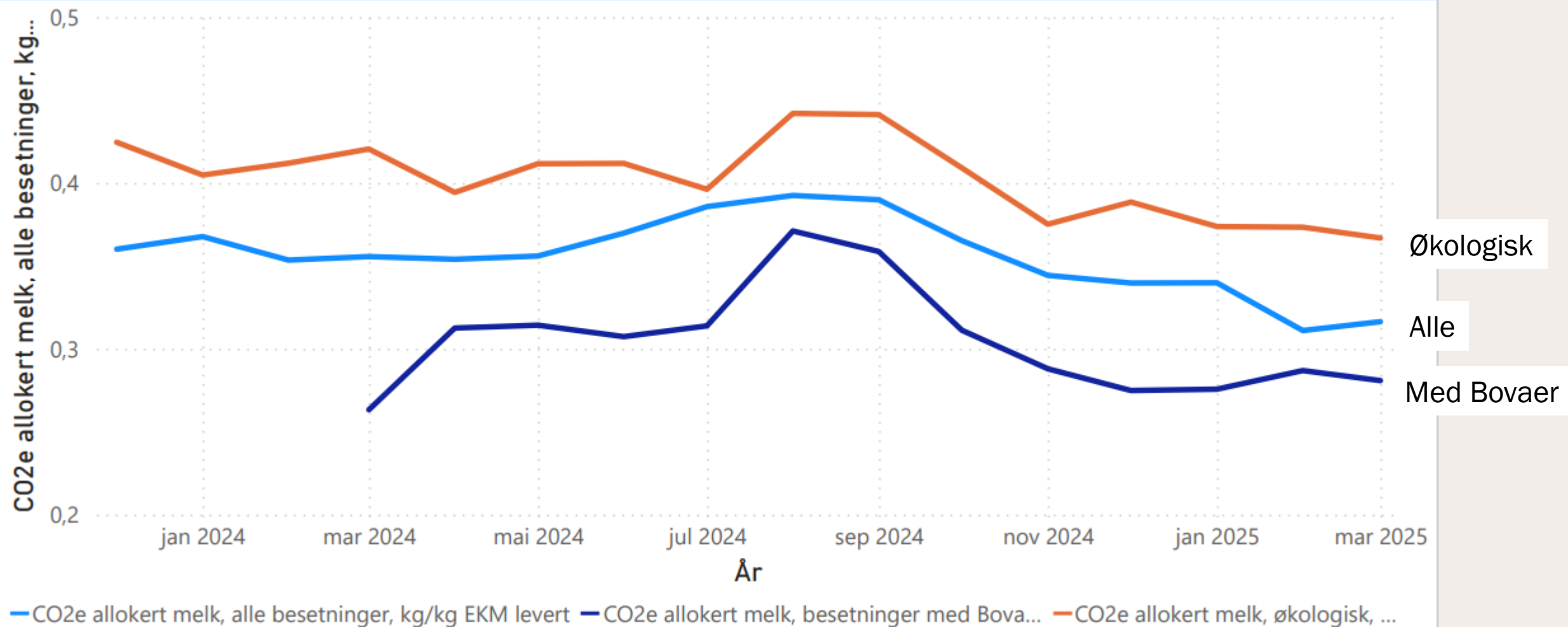
- Beregning – ikke måling.
- Fortsatt pågående aktivitet innen effekt av metanreuserende fôrvarer under norske forhold
- P.t. ikke et fullstendig utslippsregnskap

Beregningsmetode

- Datagrunnlag: individ-data Kukontrollen/Eana
- Utslippsberegning i NorFôr, inkl. effekt av Bovaer®
- Allokering til kjøtt og melk iht. bransjestandard (IDF, 2015)
- Avgrensninger: besetninger som er medlem i TINE SA og har tilstrekkelig datagrunnlag
- Leveres av MIMIRO etter bestilling fra NMR
- Forbehold om feil i datagrunnlag og beregninger

Utslipp fra enterisk metan per levert enhet

Utslippstall for enterisk metan, alle besetninger

ArManed	Antall produsenter i beregningen	Levert melk, 1000 kg FPCM	CO2e allokert melkeproduksjonen, tonn	CO2e allokert melkeproduksjon, kg/kg FPCM levert
▼				
202503	3554	86 738,0	27 436,2	0,316
202502	3548	78 771,9	24 496,5	0,311
202501	3626	86 420,9	29 363,4	0,340
202412	3287	74 152,4	25 185,9	0,340
202411	3104	63 889,6	21 994,1	0,344
202410	3353	68 688,3	25 081,5	0,365
202409	3874	74 618,1	29 089,3	0,390
202408	3944	76 445,0	29 999,1	0,392
202407	4002	80 821,8	31 172,8	0,386
202406	4027	84 179,3	31 123,7	0,370
202405	4048	92 710,5	32 997,8	0,356
202404	4025	90 712,5	32 107,6	0,354
202403	4040	93 363,0	33 198,1	0,356

Utslippstall for enterisk metan, besetninger som har tatt i bruk metanreduserende fôrvarer

ArManed	Antall produsenter	Leverte melk, 1000 kg FPCM	CO2e allokert melk, uten Bovaer, tonn	CO2e allokert melk, med Bovaer, tonn	CO2e allokert melk, uten Bovaer, kg/kg EKM levert	CO2e allokert melk, med Bovaer, kg/kg EKM levert
▼						
202503	5	222,6	76,38	62,50	0,343	0,281
202502	5	197,4	69,21	56,63	0,351	0,287
202501	5	240,5	81,95	66,28	0,341	0,276
202412	5	232,7	79,45	63,94	0,341	0,275
202411	5	213,7	75,97	61,54	0,355	0,288
202410	5	205,4	79,55	63,90	0,387	0,311
202409	5	174,4	76,10	62,56	0,436	0,359
202408	5	172,0	75,95	63,82	0,442	0,371
202407	5	208,6	80,19	65,47	0,384	0,314
202406	5	207,1	78,15	63,66	0,377	0,307
202405	4	163,4	64,37	51,34	0,394	0,314
202404	1	44,4	17,42	13,89	0,392	0,312
202403	1	55,4	18,76	14,57	0,339	0,263

Utslippstall for entereisk metan, økologiske besetninger

ArManed	Antall produsenter i beregningen	Leverte melk, 1000 kg FPCM	CO2e allokert melkeproduksjon, tonn	CO2e allokert melkeproduksjon, kg/kg EKM levert
▼				
202503	111	2 252,7	826,3	0,367
202502	119	2 147,8	801,8	0,373
202501	119	2 435,3	910,1	0,374
202412	113	2 198,8	854,1	0,388
202411	113	2 100,1	787,7	0,375
202410	125	2 325,6	951,2	0,409
202409	138	2 253,7	994,3	0,441
202408	142	2 374,6	1 049,3	0,442
202407	144	2 751,6	1 090,1	0,396
202406	142	2 616,7	1 077,5	0,412
202405	142	2 725,5	1 121,7	0,412
202404	142	2 790,7	1 100,3	0,394
202403	148	2 906,3	1 221,9	0,420

Metanreduserende fôrvarer

- Ett av flere tiltak for å redusere klimagassutslipp
- Økt oppmerksomhet ifm. Jordbruksoppgjøret
- Økende antall besetninger tar i bruk Bovaer
 - All melk levert fra Norsk melkeråvare kan fra tid til annen inneholde melk fra besetninger hvor dyra fôres med Bovaer ([infoskriv november 2024](#))
- Bruk av Bovaer er fortsatt trygt for dyr og mennesker
 - [EFSA- rapport: https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/6905](https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/6905)
 - Mattilsynets uttalelse: <https://www.mattilsynet.no/for/bruk-av-godkjent-metanhemmer-i-foret-til-melkekyr-er-trygt>

Beredskap

Innspill til håndtering av akutte hendelser på tilførselssiden

Eventuelt